

Projektblad

Energismarta grannar

Målet med projektet Energismarta grannar är att inspirera och uppmuntra hushållen att spara energi enbart genom att ändra vanor, dvs. genom beteendeförändringar.

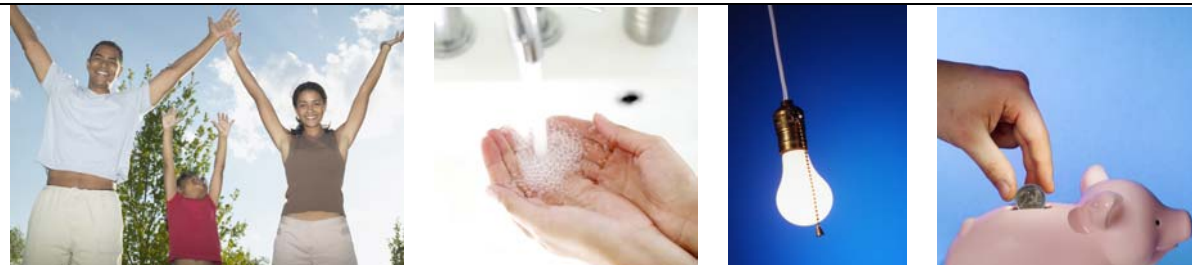
- Energismarta grannar är en organiserad klimatutmaning som ska uppmuntra deltagare att arbeta tillsammans i lag och stödja varandra till att spara energi enbart genom att ändra vanorna hemma.
- Lagen stötts för att nå sina mål, dels av energiinspiratörer, dvs. lagledarna, dels av en verktyglåda som bland annat innehåller en webbplats där de kan följa sina framsteg och jämföra sig med andra tävlande lag runtomkring i Europa.
- De tre lag som får bäst resultat kommer att få pris, och representanter från lagen som vinner totalt får åka till Belgien för en internationell prisutdelningsceremoni.

Plats: Sydöstra Sverige

Projektid: 2007-2010

Partners: 10 partnerorganisationer från 9 europeiska länder: Spanien, Tyskland, Belgien, Irland, Frankrike, Sverige, Italien, Bulgarien, Storbritannien

Finansiering: Europeiska kommissionen via programmet Intelligent Energy Europe och Energimyndigheten delfinansierar projektet.

Projektbeskrivning

Energismarta grannar handlar om att arbeta tillsammans i lag för att spara energi i hemmen, enbart genom att ändra sina vanor. Utmaningen är att minska sin energiförbrukning med 8 % jämfört med föregående års förbrukning baserat på mätaravläsningar. Alla lag som lyckas spara energi motsvarande minst 8 % kommer att belönas. I Belgien har projektet pågått i fem år och där har cirka 80 % av deltagarna sparat 8 %.

Visst kan vi bättre i Sverige??

Energibesparingarna beräknas med ett web-baserat verktyg som tar hänsyn till utomhustemperaturen, hur energin används i hushållet etc. Därigenom behöver mätperioden bara vara sex månader och man kan jämföra det med tidigare års energiförbrukning. Genom att ta hänsyn till utomhustemperaturen blir jämförelsen mellan tävlanden i de olika länderna rättvis. Det svenska lag som lyckas bäst kommer att få belönas. Representanter får åka till Belgien till den internationella prisutdelningsceremonin där de tre europeiska lag som når de bästa resultaten i hela Europa kommer att belönas.

Arbetet sker på webbplatsen www.energynighbourhoods.eu. Där kommer alla data från de deltagande lagen att finnas tillgängliga, så att deltagarna kan se hur deras lag klarar sig i tävlingen, både de från Sverige och även jämfört med hela Europa. Det kommer att finnas material som kan laddas ner och ett forum där deltagarna kan ställa frågor eller sätta igång diskussioner om energisparande.

För mer information kontakta

Lena Eckerberg, Energikontor Sydost
E-post: lena.eckerberg@energikontor-so.com
Telefon: 0491-880 70
Hemsida: www.energikontor-so.com

Intelligent Energy **Europe**

Upphovsmännen har ensamma ansvaret för innehållet i denna publikation. Det företräder inte Europeiska gemenskapens åsikter. Europeiska kommissionen ansvarar inte för någon form av användning av informationen som finns i dokumentet.

Bakgrund

Många är bekymrade över klimatförändringar och koldioxidutsläpp, och det leder till att intresset för att spara energi ökar. Även med goda föresatser kan det vara svårt att behålla engagemanget för att minska energiförbrukningen, eftersom det ofta är svårt att se resultaten på kort sikt. Projektet "Klimatwijken" i belgiska Flandern lanserade begreppet "energiutmaning". När en belöning infördes ledde i kombination med tävlingsaspekten till att initiativet blev en stor framgång, och det utgör nu en mall för projektet "Energismarta grannar". Projektet koncentreras på att få igång ett gemensamt arbete i tävlande lag med stöd av det regionala energikontoret, och det innehåller både regionala och internationella priser till de grupper som når längst i sitt energisparande. Utöver att spara energi fokuserar projektet på att förbättra informationskanalerna mellan lagen och deras värdorganisation genom att stimulera en lokal klimatdebatt där man uppmuntrar till en öppen och intressant diskussion om klimatförändring.

Erfarenheter och kunskap som man får när projektet genomförs kommer man att dela med sig av i Sverige och i Europa, så att ett ännu effektivare arbete för hållbar energi blir möjligt i framtiden.

Aktiviteter

Projektet går ut på att bilda lag av Energismarta grannar, bestående av 8–12 hushåll som tävlingsdeltagare. Alla hushåll ska redovisa med sina energiräkningar från föregående år så att man kan fastställa energiförbrukningen i utgångsläget som en referens. Varje grannskap utser en energiinspiratör - lagledaren. Den personen får utbildning i energisparande för att sedan kunna ge dagligt stöd och råd till gruppen. Energiinspiratören kommer att ha tillgång till en verktygslåda för energisparande för att kunna hjälpa hushållen att mäta hur mycket som sparas, och ansvara för att data om energiförbrukningen samlas in under projekttiden. Ett beräkningsverktyg för energibesparingar har tagits fram speciellt för det här projektet, och det tar hänsyn till säsongsmässiga förändringar i temperatur och uppvärmningsbehov samt tillagningsmetoder för mat där insparad el- respektive annan energiförbrukning beräknas på ett standardiserat sätt. När klimatutmaningen startar har lagen av Energismarta grannar sex månader på sig att spara så mycket energi som möjligt genom ändrade vanor. Deltagarnas energiförbrukning förs in på webbplatsen varje månad så att de kan följa hur de och andra grupper gör framsteg.

Marknadsföring och publicitet kring projektet har som mål att få med samhället omkring i arbetet med att spara energi. Att skapa dessa tävlinglag av Energismarta grannar är tänkt som inspiration och modell för framtida aktiviteter i området.

Resultat som förväntas

- Minskad energiförbrukning med allra minst 8 % hos alla hushåll som deltar – alla lag som lyckas spara sammanlagt minst 8 % premieras.
- Ökad förståelse och medvetenhet om energieffektivisering i samhället i stort genom marknadsföring och publicitet kring projektet.
- De tre lag av Energismarta grannar som gör de största besparingarna i Sverige belönas.
- En komplett verktygslåda för energisparande utvecklas och anpassas för varje land som deltar och kan användas även när projektet är avslutat.
- De tre europeiska lag "Energismarta grannar" som totalt lyckas bäst kommer att få priser vid en internationell prisutdelningsceremoni i Belgien.
- Projektets mål är även att stimulera en lokal klimatdebatt och att förbättra kommunikationen mellan lokala organisationer, myndigheter, kommuner och invånarna när det gäller klimatförändringar.
- Marknadsföring av goda exempel genom att Energismarta grannar presenteras vid olika konferenser och möten nationellt och internationellt.

Möjliga besparingar

Erfarenheterna från belgiska projektet Klimaatwijken redovisade besparingar på mer än 21 000 kWh per hushåll. Det motsvarar ekonomiska besparingar på drygt 900 kronor, och minskade koldioxidutsläpp med nästan 700 kg per hushåll. Om tio lag av Energismarta grannar med 12 hushåll i varje rekryteras och de minskar sin energiförbrukning med minst 8 %, kan enbart i Sverige närmare 100 000 kronor sparas samtidigt som koldioxidutsläppen minskar med mer än 80 ton! Om samma besparingar kan göras i hela nätverket av europeiska partners, sparas totalt **2 miljoner kronor** medan utsläppen av koldioxid minskar med **5000 ton**.

Förhoppningsvis kan energibesparingarna bli betydligt större än 8 %, vilket skulle medföra ännu större ekonomiska besparingar och ännu större minskning av koldioxidutsläppen än siffrorna ovan.

Så fungerar projektet

Värdorganisationer:

De kan vara kommuner, bostadsbolag, föreningar eller andra organisationer.

Organisationerna ansvarar för:

- att utse en representant som kan sitta med i styrgruppen för att följa att projektet utvecklas på ett bra sätt
- att hjälpa Energikontor Sydost att hitta lag och/eller energiinspiratörer
- att genomgå utbildningen om hur man använder verktygslådan, och om det behövs fortbildning om energieffektivisering
- att främja projektet i de nätverk och genom de kanaler de har tillgång till
- att ge stöd till projektet genom sponsring och genom att medverka aktivt i arbetet. Genom sponsring kan aktuellt varumärke exponeras i projektet.

Energiinspiratörer:

Helst ska de vara personer som ingår i lag och är villiga att ta en ledande roll när projektet genomförs. Om de vill kan de själva delta, eller så kan de enbart stödja laget de arbetar med. Det är bäst om någon som ingår i laget och är välkänd för hushållen och lokalt förankrad tar den här rollen.

Energiinspiratörerna ansvarar för:

- att hjälpa Energikontor Sydost och värdorganisationen att hitta de hushåll som ska delta
- att genomgå utbildning om energimedvetenhet och om hur man använder online-verktyget
- att sprida kampanjmaterial i lagen
- att vara den första kontakten som hushållen kan vända sig till med sina frågor
- att vara kontakt till värdorganisationen och Energikontor Sydost för att följa framstegen
- att ta ansvar för att samla in mätaravläsningarna och föra in dem på webbplatsen.

Energiinspiratörernas roll kräver entusiasm, men kan också ge mycket tillbaka. De får utbildning, de kommer att få kontakter och tillfälle att umgås inom lagen. Energiinspiratörerna kommer vid projektets slut att få ett intyg på att de deltagit. En av energiinspiratörerna i Belgien uppskattade att hon använde upp till två timmar i veckan för uppdraget.

Lagen av Energismarta grannar:

Lagen av Energismarta grannar kan se ut på olika sätt. De kan bestå av fysiska grannar, medlemmar i en förening, avdelningar på en arbetsplats, rådgivare i kommunen eller församlingen eller helt enkelt personer som vill delta men inte redan ingår i en naturlig grupp.

Lagen av Energismarta grannar ansvarar för:

- att plocka fram och visa sina energiräkningar för de senaste tolv månaderna
- att läsa av sina mätare varje vecka och meddela mätarställningen till energiinspiratören
- att göra små förändringar för att minska sin energiförbrukning
- att dela med sig av sina erfarenheter till andra, eventuellt genom fallstudier, pressmeddelanden eller föredrag.

Tidsplan

Projektet kan delas upp i tre olika faser:

1. Planering
2. Energiutmaningen
3. Resultat och priser

Fas 1: november 2007 – oktober 2008

Projektets planeringsfas har redan börjat. Första uppgiften är att inrätta en styrgrupp som består av en representant från varje värdorganisation som vill delta i projektet. Styrgruppen kan förhoppningsvis ha sitt första möte i början av maj 2008.

Under perioden februari 2008–oktober 2008 kommer styrgruppen att samarbeta med Energikontor Sydost i olika frågor, som att:

- hitta och utse energiinspiratörer
- identifiera och inrätta lag av Energismarta grannar
- utveckla olika aspekter av projektet som priser/stimulans/belöningar
- utveckla marknadsföringsaktiviteter
- diskutera strategier för att få med samhället runt omkring
- organisera utbildningstillfällen för energiinspiratörer och representanter för värdorganisationen om medvetenhet i energifrågor samt om verktygslådan
- lämna ett bidrag till det europeiska nyhetsbrevet för Energismarta grannar.

Innan slutet av oktober 2008 ska alla grupper som ska delta ha identifierats och utsett varsin energiinspiratör som fått utbildning, de ska ha hela processen klar för sig och ha lämnat in sina tidigare energiräkningar för analys och de ska var beredda att sätta igång! **Energiutmaningen börjar officiellt den 1 november 2008**

Fas 2: november 2008 – maj 2009

Energiutmaningen pågår under 6 månader med början 1 november 2008. Under den här tiden kommer lagen av Energismarta grannar att tillämpa sitt energisparbeteende för att minska sin energiförbrukning så mycket som möjligt. Energiinspiratörerna ansvarar för att mätaravläsningarna samlas in och förs in på webbplatsen, och de är de första som hushållen ska kontakta när de har frågor eller behöver hjälp. Energikontor Sydost och värdorganisationen kommer att stödja deltagarna med information och idéer och genom att hålla kommunikationskanalerna öppna. Halvvägs igenom den här fasen, i januari 2009, kommer man att kontrollera att resultaten så långt samlats in, analysera dem, och sedan ge deltagarna feedback om hur projektet framskrider. Det ger en möjlighet att även återkoppla till våra europeiska partners och kunna ta upp andra frågor som kommit fram.

Energiutmaningen avslutas 1 maj 2009. Då görs de slutgiltiga mätaravläsningarna och beräknas de totala energibesparingarna.

Fas 3: juni 2009 – maj 2010

Energikontor Sydost kommer engagera en regional prisutdelningsceremoni som alla deltagare bjuds in till för att motta priser, belöningar etc. samt umgås och ha trevligt! Detta planeras till sent i juni eller tidigt i juli. Representanter från laget med bäst resultat kommer att få en resa till Belgien för att delta i den internationella prisutdelningsceremonin. I slutfasen ingår även:

- Spridning – pressmeddelanden, fallstudier, presentationer på lokala, nationella och internationella konferenser
- Lokal klimatdebatt – den arrangeras och främjas av Energikontor Sydost, och ger värdorganisationerna och invånarna ett tillfälle att föra en öppen debatt om klimatförändringen och vad man kan göra
- Formell rapportering till Europeiska kommissionen.